

РЕАЛІЗАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

*Тахтай Є. М.,
Національний університет державної
податкової служби України*

Сучасний етап державотворення в Україні об'єктивно обумовлений потребами рішучого подолання кризових явищ в економічній та соціальній сферах суспільного розвитку, які, однак, набули ознак системного характеру. Сьогодні вихід нашого суспільства із системної кризи небезпідставно пов'язують із радикальною зміною системи державного управління, що потребує проведення широкомасштабної адміністративної реформи.

Власне про необхідність такої реформи в Україні провідні політики і науковці заговорили відразу після проголошення незалежності. Безпосередньо здійснення адміністративної реформи розпочалось у 1997 році, коли Указом Президента України від 7 липня 1997 року з метою підготовки і проведення в Україні комплексної адміністративної реформи було створено Державну комісію з проведення в Україні адміністративної реформи.

Наступним важливим етапом було затвердження Концепції адміністративної реформи в Україні указом Президента від 22.07.1998 р., яка власне і визначила зміст, мету, основні напрямки реалізації адміністративної реформи та ряд інших важливих питань.

Що ж з наміченого Концепцією вдалось реалізувати?

1. З прийняттям Законів України “Про місцеві державні адміністрації”, “Про місцеве самоврядування в Україні”, “Про столицю України - місто-герой Київ” законодавчо визначено статус та систему місцевих органів влади, особливості їх функціонування, засади організації та діяльності, правовий статус та відповідальність органів та посадових осіб.

2. З метою реалізації Концепції та враховуючи те, що Верховною Радою України тривалий час не приймаються закони

про Кабінет Міністрів України, про міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, Президентом України було прийнято ряд указів:

“Про систему центральних органів виконавчої влади” від 15.12. 99р., яким відповідно до Конституції України та законів України вдосконалено систему органів виконавчої влади, дано визначення статусу органів, що складають її, та встановлено за-сади їх взаємодії з КМУ та між собою;

“Про зміни в структурі центральних органів виконавчої влади” від 15.12. 99р., яким значно скорочено кількість центральних органів виконавчої влади та запроваджено нову схему їх взаємодії;

“Про склад Кабінету Міністрів України” від 15. 12. 99р., яким не лише затверджено склад уряду, а й змінено статус його апарату;

“Про чергові заходи щодо дальшого здійснення адміністративної реформи в Україні” від 29. 05. 99р., яким запроваджено у КМУ та міністерствах відповідно Державного секретаря КМУ та державних секретарів міністерств; посади прем'єр-міністра, першого віце - прем'єр-міністра, віце - прем'єр-міністрів та міністрів віднесені до політичних.

3. З метою розв'язання актуальних проблем взаємовідносин регіонів і центру Указом Президента України від 13.12. 2000р. утворено Національну Раду з узгодження діяльності загальнодержавних, регіональних органів та місцевого самоврядування, покликану сприяти забезпеченню узгодженої співпраці органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, поєднання загальнодержавних та місцевих інтересів у вирішенні найважливіших питань суспільного розвитку.

4. Шляхи підвищення ролі регіонів у формуванні та прийнятті державних рішень, забезпечення визначення регіону як територіального утворення з широкими правами самоуправління, відповідними повноваженнями, матеріальними і фінансовими ресурсами окреслені Концепцією державної регіональної політики, затвердженої Указом Президента України від 25. 05. 2001р.

5. Вивчаються також пропозиції щодо перегляду адміністративно - територіального устрою держави з метою більш повного використання природного, економічного, наукового, соціального, політичного потенціалу регіонів. Для цього у 2000р. утворено Комісію з питань адміністративно - територіального устрою як консультативно - дорадчий орган при Президентові України.

6. З передбачених Концепцією питань реформування державної служби ВРУ прийняла Закон України “Про службу в органах місцевого самоврядування” від 7. 06. 2001р.; розроблено законопроект “Про внесення змін до Закону України “Про державну службу”; Президентом України прийнято укази:

“Про Координаційну раду з питань державної служби при Президенті України від 21. 03. 2000р, покликаній здійснювати визначення шляхів, засобів і форм реалізації основних напрямків державної політики в сфері державної служби, об’єднання зусиль державних органів щодо підвищення їх ефективності;

“Про Комплексну програму підготовки державних службовців” від 9. 11. 2000р.

Однак слід відзначити той негативний факт, що в роботі по реалізації першочергових заходів проведення адміністративної реформи залишаються цілий ряд недоліків, без усунення яких важко розраховувати на подальшу конструктивну реалізацію адміністративної реформи в Україні. Серед причин недостатніх темпів реформи, які носять як об’єктивний, так і суб’єктивний характер, слід безумовно акцентувати увагу, перш за все, на відсутності реформи, недостатнє її законодавче забезпечення та суттєві відмінності у підходах до суті реформи та її основних напрямків у законодавчій та виконавчій владі.

Підсумовуючи вищесказане, слід зазначити, що в цілому досвід перших років втілення адміністративної реформи в життя є однозначно позитивним: ми стали на шлях побудови держави для громадянина, а не навпаки.